

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Рахункової палати

№

**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ
НА 2026–2028 РОКИ**

Зміст

Перелік скорочень.....	3
ВСТУП.....	4
I. Загальні положення.....	5
<i>1.1. Сфера застосування Антикоруупційної програми</i>	<i>5</i>
<i>1.2. Правові підстави створення Антикоруупційної програми</i>	<i>5</i>
II. Засади загальної антикоруупційної політики Рахункової палати	6
<i>2.1. Принципи антикоруупційної політики Рахункової палати</i>	<i>6</i>
<i>2.2. Відповідальне лідерство</i>	<i>8</i>
<i>2.3. Завдання Уповноваженого підрозділу.....</i>	<i>9</i>
<i>2.4. Завдання керівників самостійних структурних підрозділів апарату Рахункової палати</i>	<i>9</i>
<i>2.5. Завдання інших посадових осіб Рахункової палати</i>	<i>9</i>
<i>2.6. Висновок за результатами оцінки виконання Антикоруупційної програми Рахункової палати на 2023-2025 рр</i>	<i>120</i>
<i>2.7. Мета прийняття Антикоруупційної програми Рахункової палати....</i>	<i>10</i>
<i>2.8. Заходи з виконання Антикоруупційної стратегії на 2021 – 2025 рр. та Державної антикоруупційної програми на 2023 – 2025 рр.....</i>	<i>12</i>
<i>2.9. Розпорядчі документи, що регулюють питання запобігання корупції у Рахунковій палаті.....</i>	<i>12</i>
III. Оцінювання корупційних ризиків та управління ними	13
IV. Навчальні заходи та заходи з поширення інформації щодо програм антикоруупційного спрямування	16
V. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд антикоруупційної програми	17

Перелік скорочень

Уповноважений підрозділ	Структурний підрозділ апарату Рахункової палати з питань запобігання та виявлення корупції
Робоча група	Робоча група з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати
Закон	Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції»
Антикорупційна стратегія на 2021–2025 рр.	Антикорупційна стратегія на 2021–2025 роки, затверджена Законом України від 20 червня 2022 року № 2322-IX
Державна антикорупційна програма на 2023–2025 рр.	Державна антикорупційна програма на 2023–2025 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2023 року № 220
Національне агентство	Національне агентство з питань запобігання корупції
Методологія	Методологія управління корупційними ризиками, затверджена наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28 грудня 2021 року № 830/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 лютого 2022 року за № 219/37555
Антикорупційна програма	Антикорупційна програма Рахункової палати на 2026–2028 роки
Антикорупційна політика	Комплекс принципів, правил і заходів, спрямованих на запобігання корупції у діяльності Рахункової палати

ВСТУП

Антикорупційна програма є стратегічним документом середньострокового планування, що визначає систему організаційних, правових та превентивних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та мінімізацію корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати, утвердження культури доброчесності.

Рахункова палата як вищий державний колегіальний орган фінансового контролю (аудиту) провадить свою діяльність у межах, визначених законодавством України.

Рахункова палата виконує значуще завдання – контроль за ефективністю, прозорістю та підзвітністю використання публічних коштів і майна. Це, зокрема, сприяє зміцненню довіри до державної політики та підвищенню відповідальності органів влади.

Корупція розглядається як негативне суспільне явище, що потребує активної протидії через ефективну систему запобігання та виявлення. Вона визначається як протиправна діяльність, спрямована на отримання неправомірних благ.

Відповідно, запобігання корупції є невід’ємною складовою належного виконання конституційних повноважень Рахункової палати.

Антикорупційна програма визначає комплекс взаємопов’язаних заходів, спрямованих на формування нетерпимості до корупції серед посадових осіб Рахункової палати, утвердження високих стандартів етичної поведінки та професійної доброчесності, забезпечення прозорості, цілісності й підзвітності внутрішніх процесів.

Реалізація Антикорупційної програми сприятиме підвищенню ефективності державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), зниженню рівня корупційних ризиків, зміцненню незалежності та доброчесності, а також зростанню довіри суспільства й міжнародних партнерів до результатів діяльності інституції Рахункової палати.

I. Загальні положення

1.1. Сфера застосування Антикорупційної програми

Корупція становить одну з ключових загроз національній безпеці України, оскільки підриває фінансову стійкість держави, обороноздатність, довіру суспільства та міжнародних партнерів до органів влади, а також негативно впливає на ефективність діяльності публічних інституцій.

З огляду на наявність системних викликів у сфері запобігання корупції, антикорупційна політика має бути спрямована на формування ефективної системи запобігання корупції, своєчасне виявлення та управління корупційними ризиками з урахуванням умов воєнного стану та стратегічних пріоритетів розвитку держави.

Для Рахункової палати це передбачає інтеграцію антикорупційних принципів у процес здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), забезпечення прозорості та підзвітності внутрішніх процесів, дотримання високих стандартів доброчесності, незалежності та об'єктивності.

Антикорупційна програма забезпечує функціонування ефективної, цілісної та сталої системи запобігання корупції в Рахунковій палаті, що забезпечує дотримання вимог антикорупційного законодавства, інтеграцію принципів доброчесності, незалежності та об'єктивності у діяльність Рахункової палати, системне виявлення, оцінювання та мінімізацію корупційних ризиків та підвищення рівня довіри суспільства до результатів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Антикорупційна програма охоплює всі напрями діяльності Рахункової палати та поширюється на Голову Рахункової палати, його заступника (заступників), членів Рахункової палати, Секретаря Рахункової палати та його заступника, радників членів Рахункової палати, державних аудиторів, державних службовців та інших працівників апарату Рахункової палати, (далі – посадові особи Рахункової палати), а також осіб, залучених до виконання повноважень Рахункової палати на договірних засадах.

Антикорупційна програма визначає засади формування та реалізації відомчої політики у сфері запобігання корупції відповідно до державної антикорупційної політики, порядок виявлення, аналізу та оцінювання корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати, а також розроблення і впровадження заходів щодо їх усунення або мінімізації.

1.2. Правові підстави створення Антикорупційної програми

Антикорупційна програма розроблена відповідно до статті 19 Закону, Методології з урахуванням вимог Порядку подання антикорупційних програм, змін до них на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженого наказом Національного агентства від 28 грудня 2021 року № 830/21, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17 лютого 2022 року за № 220/37556.

Ця Антикорупційна програма є логічним продовженням Антикорупційної програми Рахункової палати на 2023–2025 роки та ґрунтується на результатах її виконання, зокрема, щодо забезпечення незалежності та неупередженості під час здійснення державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), запобігання конфлікту інтересів, захисту інформації з обмеженим доступом, підвищення відповідальності та підзвітності посадових осіб Рахункової палати.

Антикорупційна програма встановлює вимоги не менші за обсягом і змістом, ніж передбачені законодавством, та визначає комплекс правил, стандартів і процедур щодо запобігання, виявлення та мінімізації корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати.

Антикорупційна програма, усі додатки та зміни до неї оприлюднюються на офіційному вебсайті Рахункової палати після затвердження та є у відкритому доступі.

З метою забезпечення належних організаційних і ресурсних умов для реалізації Антикорупційної програми, заходи з її виконання враховуються під час формування планів діяльності Рахункової палати.

II. Засади загальної антикорупційної політики Рахункової палати

2.1. Принципи антикорупційної політики Рахункової палати

Антикорупційна політика ґрунтується на вимогах Конституції України, законів України «Про запобігання корупції», «Про Рахункову палату», інших нормативно-правових актів, положеннях Кодексу етики Рахункової палати, а також на основних принципах діяльності Міжнародної організації вищих органів аудиту (INTOSAI) та Системі професійних документів INTOSAI (IFPP) у частині, що не суперечить Конституції та законам України.

Її реалізація здійснюється з урахуванням принципів пропорційності, інституційної незалежності, специфіки повноважень та організаційної структури Рахункової палати, а також ризик-орієнтованого підходу відповідно до Методології.

Рахункова палата проголошує та послідовно дотримується принципу нульової толерантності до корупції, що передбачає повну відмову від будь-яких корупційних та пов'язаних з корупцією дій, незалежно від форми їх прояву, способу вчинення, посади чи статусу осіб, до яких вони можуть бути причетні.

У діяльності Рахункової палати не допускаються зловживання службовим становищем, конфлікт інтересів, одержання чи надання неправомірної вигоди, посередництво у таких діях, а також будь-які інші дії чи бездіяльність, що можуть свідчити про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, інші порушення Закону або підірвати довіру до результатів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту). Факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону підлягають своєчасному виявленню, об'єктивному розгляду та належному реагуванню відповідно до законодавства.

Антикорупційна політика Рахункової палати спрямована на формування та реалізацію превентивних антикорупційних механізмів, своєчасне виявлення, оцінювання та управління корупційними ризиками, усунення або мінімізацію їх впливу, а також належне реагування на порушення вимог антикорупційного законодавства й етичних стандартів у діяльності органу.

Ефективність зазначеної політики забезпечується шляхом поєднання превентивних заходів, внутрішнього контролю, дотримання принципів прозорості у діяльності, належної комунікації, звітування та залучення заінтересованих сторін для покращення управління корупційними ризиками.

Антикорупційна політика Рахункової палати ґрунтується на таких принципах:

1) **лідерство та особистий приклад керівництва:** впровадження керівництвом Рахункової палати антикорупційного менеджменту на засадах концепції «Tone from the Top» («тон згори»), що забезпечує стандарти відкритості, доброчесності та належне реагування на корупційні ризики;

2) **декларування нульової толерантності до корупції:** демонстрація керівництвом власної прихильності до заходів із запобігання корупції як основи формування доброчесного інституційного середовища;

3) **дотримання високих етичних стандартів:** обов'язкове дотримання посадовими особами Рахункової палати принципів доброчесності, неупередженості та професійної етики під час виконання посадових повноважень;

4) **застосування принципу колегіальності** при ухваленні рішень;

5) **недопущення політичного впливу** на діяльність Рахункової палати через посадових осіб Рахункової палати під час формування плану роботи, визначення об'єктів контролю та строків проведення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);

6) **прозорість і підзвітність:** забезпечення підзвітності перед заінтересованими сторонами шляхом відкритості діяльності та оприлюднення інформації в межах, визначених законодавством;

7) **належне ресурсне забезпечення:** залучення кадрових, організаційних та інших ресурсів, необхідних для реалізації Антикорупційної програми та інших документів Рахункової палати;

8) **орієнтація на управління корупційними ризиками:** розроблення та оновлення Антикорупційної програми на основі системного виявлення, аналізу, оцінювання та управління корупційними ризиками;

9) **регламентація процедур:** розроблення та впровадження внутрішніх політик і процедур, спрямованих на запобігання та мінімізацію корупційних ризиків;

10) **комунікація та навчання:** забезпечення інформування та покращення обізнаності посадових осіб апарату Рахункової палати шляхом проведення комунікаційних і навчальних заходів з питань запобігання корупції;

11) **захист викривачів:** створення безпечних умов для повідомлення, зокрема анонімного, про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією

правопорушень, інших порушень Закону, а також про порушення вимог законодавства та внутрішніх антикорупційних документів;

12) **постійне вдосконалення**: здійснення регулярного моніторингу, оцінювання та перегляду Антикорупційної програми і пов'язаних з нею внутрішніх політик.

2.2. Відповідальне лідерство

Голова Рахункової палати, його заступник (заступники), члени Рахункової палати, Секретар Рахункової палати та його заступник зобов'язані особистим прикладом утверджувати стандарти доброчесності, незалежності та неупередженості, формувати культуру нульової толерантності до корупції, забезпечувати дотримання вимог Кодексу етики Рахункової палати та цієї Антикорупційної програми.

Посадові особи апарату Рахункової палати зобов'язані вживати передбачених законодавством та Антикорупційною програмою заходів щодо запобігання та виявлення корупції.

Голова Рахункової палати з метою розбудови антикорупційного механізму, як невід'ємної складової системи управління, забезпечує:

1) загальне керівництво та контроль за функціонуванням системи запобігання корупції;

2) інтеграцію управління корупційними ризиками у всі напрями діяльності Рахункової палати;

3) розвиток культури доброчесності та нульової толерантності до корупції;

4) належну внутрішню та зовнішню комунікацію з питань антикорупційної політики;

5) незалежність і належне ресурсне забезпечення уповноваженого підрозділу;

6) управління корупційними ризиками та періодичний аналіз ефективності антикорупційних заходів;

7) своєчасне реагування на порушення антикорупційного законодавства, Антикорупційної програми;

8) захист посадових осіб апарату Рахункової палати від переслідувань у зв'язку з добросовісним повідомленням про корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, інші порушення Закону.

Члени Рахункової палати:

1) особистим прикладом доброчесної поведінки формують у посадових осіб апарату Рахункової палати нульову толерантність до корупції;

2) ідентифікують корупційні ризики, які виникають у діяльності Рахункової палати, про що інформують Голову Рахункової палати та Уповноважений підрозділ, враховують їх при ухваленні рішень;

3) періодично підвищують кваліфікацію з питань запобігання корупції.

Секретар Рахункової палати та його заступник:

- 1) особистим прикладом формують у посадових осіб апарату Рахункової палати нетерпимість до корупції та утвердження культури доброчесності в органі;
- 2) сприяють розбудові культури Рахункової палати з урахуванням визначених цінностей та демонструють на власному прикладі доброчесну поведінку та підтримують її серед посадових осіб органу;
- 3) ідентифікують корупційні ризики, які виникають у діяльності структурних підрозділів апарату Рахункової палати, про що інформують Голову Рахункової палати та Уповноважений підрозділ;
- 4) періодично підвищують кваліфікацію з питань запобігання корупції.

2.3. Завдання Уповноваженого підрозділу

Уповноважений підрозділ відповідно до Закону та Методології забезпечує:

- 1) координацію процесу управління корупційними ризиками;
- 2) залучення внутрішніх і зовнішніх заінтересованих сторін;
- 3) організацію діяльності робочої групи;
- 4) координацію ідентифікації, оцінювання корупційних ризиків та розроблення заходів реагування;
- 5) підготовку пропозицій щодо антикорупційної політики;
- 6) розроблення Антикорупційної програми, змін до неї та інших документів;
- 7) моніторинг й оцінку виконання Антикорупційної програми;
- 8) моніторинг внутрішнього середовища та реагування на зміни корупційних ризиків;
- 9) взаємодію з Національним агентством у межах повноважень.

2.4. Завдання керівників самостійних структурних підрозділів апарату Рахункової палати

Керівники структурних підрозділів:

- 1) забезпечують дотримання вимог антикорупційного законодавства та Антикорупційної програми;
- 2) проходять періодичне навчання з питань запобігання корупції;
- 3) заохочують посадових осіб апарату Рахункової палати до повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;
- 4) взаємодіють з Уповноваженим підрозділом;
- 5) ідентифікують та враховують корупційні ризики у діяльності підрозділу;
- 6) інформують Уповноважений підрозділ про виявлені ризики.

2.5. Завдання інших посадових осіб апарату Рахункової палати

Посадові особи апарату Рахункової палати зобов'язані:

- 1) дотримуватись вимог антикорупційного законодавства, положень внутрішніх нормативних документів з питань запобігання та виявлення корупції, зокрема Антикорупційної програми, під час виконання посадових обов'язків;
- 2) періодично проходити навчання з питань запобігання корупції;
- 3) надавати пропозиції щодо вдосконалення внутрішніх нормативних документів з питань запобігання та виявлення корупції, зокрема цієї Антикорупційної програми;
- 4) повідомляти в установленому законодавством порядку про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;
- 5) надавати членам робочої групи інформацію щодо середовища Рахункової палати, корупційних ризиків у її діяльності;
- б) брати участь в опитуваннях (анкетуваннях), інтерв'юваннях.

2.6. Висновок за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми Рахункової палати на 2023-2025 рр.

За результатами аналізу виконання Антикорупційної програми Рахункової палати на 2023–2025 роки, затвердженої рішенням Рахункової палати від 30.10.2023 № 24-1 встановлено, що заходи, передбачені Реєстром ризиків, виконані належним чином та у встановлені строки, а їх реалізація сприяла зниженню рівня ідентифікованих корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати.

Переважна більшість визначених заходів була реалізована шляхом: розроблення та затвердження внутрішніх нормативних документів; запровадження порядку організації роботи з повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, а також запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; забезпечення прозорості кадрових і закупівельних процесів.

За результатами моніторингу виконання заходів з реалізації корупційних ризиків, звернень, скарг чи повідомлень, що підтверджували б наявність системних порушень корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, не надходило.

2.7. Мета прийняття Антикорупційної програми

Метою цієї Антикорупційної програми як комплексного документа стратегічного характеру у сфері запобігання корупції є забезпечення функціонування та підтримання системи управління корупційними ризиками з урахуванням ідентифікованих корупційних ризиків, вимог законодавства у сфері запобігання корупції, Антикорупційної стратегії та Державної антикорупційної програми, а також реалізація принципу нульової толерантності до корупції, підвищення ефективності системи внутрішнього контролю й забезпечення прозорості та відкритості процедур у діяльності Рахункової палати.

Досягнення мети Антикорупційної програми планується шляхом реалізації засад загальної політики щодо запобігання корупції у діяльності Рахункової палати вживаються такі заходи (додаток 1):

- 1) застосування принципу колегіальності при ухваленні рішень;
- 2) недопущення політичного замовлення і впливу на діяльність Рахункової палати через посадових осіб Рахункової палати, зокрема при формуванні плану роботи, виборі об'єктів контролю, строків здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- 3) цифровізація та автоматизація процесу здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);
- 4) надання посадовим особам Рахункової палати методичної та консультаційної допомоги з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства;
- 5) контроль за своєчасністю подання посадовими особами Рахункової палати декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та повідомлення про суттєві зміни у майновому стані;
- 6) проведення аналізу потенційних та наявних контрагентів Рахункової палати;
- 7) здійснення контролю за додержанням вимог законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а також дотриманням посадовими особами Рахункової палати, залученими до здійснення аудитів, положень Порядку складання сертифікатів незалежності;
- 8) удосконалення роботи з підбору персоналу, перевірка на добросовісність осіб, які претендують на зайняття вакантних посад в апараті Рахункової палати;
- 9) контроль за дотриманням вимог антикорупційного законодавства при розробці внутрішніх нормативних документів Рахункової палати;
- 10) забезпечення функціонування системи етичного контролю;
- 11) сприяння формуванню культури повідомлення та забезпечення захисту викривачів, а також перевірка інформації про можливі корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, інші порушення Закону посадовими особами Рахункової палати, отриманої зі звернень фізичних і юридичних осіб;
- 12) реалізація Антикорупційної програми та її періодичний перегляд з урахуванням ідентифікованих ризиків.

Посадові особи Рахункової палати зобов'язані дотримуватись вимог і обмежень, встановлених Законом, а також антикорупційної політики та принципів, визначених Антикорупційною програмою.

За недотримання вимог Антикорупційної програми, а також невиконання та/або неналежне виконання заходів, визначених цією програмою, посадові особи Рахункової палати притягуються до відповідальності, передбаченої законодавством.

2.8. Заходи з виконання Антикорупційної стратегії на 2021 – 2025 рр. та Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 рр.

З метою досягнення значного прогресу у запобіганні корупції, забезпечення злагодженості та системності антикорупційної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, Рахунковою палатою як вищим органом аудиту в державі реалізовані заходи, передбачені Антикорупційною стратегією на 2021–2025 роки та Державною антикорупційною програмою на 2023–2025 роки.

У межах реалізації цих документів здійснені заходи державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) щодо використання коштів державного бюджету на забезпечення здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами, а також функціонування органів і установ системи правосуддя, у тому числі з питань фінансово-господарського забезпечення судів і органів судової влади, управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління Державної судової адміністрації України, та створення і функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

За результатами цих заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) складені та затверджені рішеннями Рахункової палати відповідні звіти, які оприлюднені на офіційному вебсайті Рахункової палати.

2.9. Розпорядчі документи, що регулюють питання запобігання корупції у Рахунковій палаті:

Регламент Рахункової палати, затверджений рішенням Рахункової палати від 29 березня 2024 року № 15-1;

Положення про Відділ запобігання корупції та розвитку доброчесності, затверджене наказом т. в. о. Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 03.04.2025 № 39;

Порядок складання сертифікатів незалежності, затверджений рішенням Рахункової палати від 29 січня 2019 року № 3-7 (у редакції рішення Рахункової палати від 06 червня 2024 року № 27-5);

Кодекс етики Рахункової палати, затверджений рішенням Рахункової палати від 11 липня 2023 року № 14-8 (в редакції із змінами, внесеними рішенням Рахункової палати від 31 жовтня 2023 року № 25-1);

Порядок організації та здійснення внутрішнього контролю в Рахунковій палаті, затверджений наказом Голови Рахункової палати від 15.08.2019 № 51 (в редакції із змінами, затвердженими наказами Голови Рахункової палати від 09.04.2020 № 25 та від 16.09.2020 № 71);

Стратегія розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки, затверджена рішенням Рахункової палати від 19 березня 2025 року № 6-4;

Порядок організації роботи з повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, у Рахунковій палаті, затверджений рішенням Рахункової палати від 27 лютого 2024 року № 9-3;

Положення про впровадження механізмів заохочення викривачів та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» у Рахунковій палаті, затверджене рішенням Рахункової палати від 27 лютого 2024 року № 9-4;

Порядок взаємодії між структурними підрозділами під час планування та проведення закупівель, затверджений наказом Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 15.03.2024 № 24;

Порядок підготовки, укладення, супроводження та контролю за виконанням договорів у Рахунковій палаті, затверджений наказом Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 01.04.2024;

Порядок проведення аналізу потенційних та наявних контрагентів Рахункової палати, затверджений наказом т. в. о. Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 24.07.2024 № 109;

Порядок вжиття заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів у Рахунковій палаті, затверджений рішенням Рахункової палати від 05.11.2024 № 51-3;

Порядок проведення перевірки на добросовісність кандидатів на посади в апараті Рахункової палати, затверджений наказом т. в. о. Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 28.02.2025 № 26;

Порядок проведення службового розслідування у Рахунковій палаті, затверджений рішенням Рахункової палати від 11 листопада 2025 року № 27-7.

III. Оцінювання корупційних ризиків та управління ними

Закон визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, встановлює зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила усунення наслідків корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, а також запроваджує інститут відомчих антикорупційних програм у державних органах, підготовка яких ґрунтується на аналізі наявних у діяльності органів корупційних ризиків.

У Рахунковій палаті відповідно до частини першої статті 19 Закону розробляється та затверджується антикорупційна програма. Згідно з абзацом другим частини другої цієї статті антикорупційна програма повинна передбачати, зокрема, оцінку корупційних ризиків у діяльності органу, причини, що їх породжують, та умови, що їм сприяють.

З метою встановлення ймовірного вчинення посадовими особами Рахункової палати корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, визначення можливих причин, умов і наслідків таких правопорушень, а також оцінки ефективності заходів контролю, спрямованих на запобігання реалізації корупційних ризиків, керуючись положеннями Закону та алгоритмом управління корупційними ризиками у діяльності державних органів, визначеним Методологією, згідно з наказом Голови Рахункової палати від 30.09.2025 № 132 «Про проведення оцінювання корупційних ризиків» розпочато

проведення оцінювання корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати у форматі самооцінювання.

Зазначений наказ оприлюднений на офіційному вебсайті Рахункової палати. Пропозицій від представників громадськості та експертного середовища щодо участі в оцінюванні корупційних ризиків органу не надходило.

На підставі пропозицій керівників самостійних структурних підрозділів апарату Рахункової палати наказом Голови Рахункової палати від 20.10.2025 № 148 затверджений персональний склад Робочої групи (14 осіб), до якого включені посадові особи Рахункової палати, які за своїми діловими та моральними якостями, а також рівнем професійної підготовки здатні забезпечити об'єктивність і неупередженість результатів оцінювання.

У своїй діяльності Робоча група керувалася Положенням про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків у діяльності Рахункової палати, затвердженим наказом Голови Рахункової палати від 20.10.2025 № 148.

З метою належної підготовки до проведення оцінювання Уповноваженим підрозділом організовано проведення вступного тренінгу для членів Робочої групи, а також надано методичну допомогу.

Робоча група при підготовці до оцінювання корупційних ризиків забезпечила узгодження організаційних питань її діяльності, зокрема щодо комунікації, місця проведення засідань, способів документування, накопичення та обміну інформацією, а також розроблення плану оцінювання корупційних ризиків з урахуванням функцій і процесів Рахункової палати.

З метою залучення широкого кола заінтересованих сторін до процесу оцінювання корупційних ризиків проведено анонімне анкетування посадових осіб Рахункової палати та зовнішніх заінтересованих сторін. Отриману інформацію проаналізовано та узагальнено.

Для збору інформації про внутрішнє та зовнішнє середовище, визначення вразливих до корупції функцій і процесів Робочою групою використано, зокрема, такі джерела:

1) результати оцінювання корупційних ризиків за попередній період, заходів впливу на них, оцінки ефективності їх виконання. З цією метою проаналізовані звіти за результатами моніторингу стану виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою Рахункової палати на 2023–2025 роки;

2) звернення та скарги на діяльність Рахункової палати та її окремих посадових осіб;

3) Стратегія розвитку Рахункової палати на 2025–2029 роки, затверджена рішенням Рахункової палати від 19 березня 2025 року № 6-4;

4) результати внутрішніх аудитів, перевірок, проведених щодо Рахункової палати, узагальнена зібрана інформація про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, функції та процеси, з якими такі факти пов'язані;

5) матеріали дисциплінарних проваджень та службових розслідувань, рішення судів у справах про притягнення до адміністративної, кримінальної відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією

правопорушень, інших порушень Закону, рішень судів у кримінальних, адміністративних, господарських справах, учасником яких була Рахункова палата або її посадові особи;

б) аналітичні матеріали за результатами аналізу корупційних ризиків, проведеного Національним агентством;

7) аналітичні матеріали Національного агентства щодо аналізу корупційних ризиків (зокрема, «Типові корупційні ризики у публічних закупівлях», у т. ч. під час воєнного стану);

8) відомості, які містяться у відкритих інформаційних системах, реєстрах та базах даних, відомості із медіа, соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону посадовими особами апарату Рахункової палати.

На підставі зібраної та задокументованої інформації Робочою групою визначені вразливі до корупції функції Рахункової палати, у межах яких ідентифіковані корупційні ризики, зокрема:

1) здійснення заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту);

2) проведення внутрішнього аудиту;

3) управління персоналом;

4) запобігання та виявлення корупції;

5) управління інфраструктурою та матеріальними ресурсами;

6) планування та здійснення закупівель.

Під час оцінювання корупційних ризиків Робочою групою застосовувалися такі методи і способи:

аналіз нормативних та розпорядчих документів, що регулюють діяльність Рахункової палати;

проведення анонімного опитування (анкетування) із зовнішніми та внутрішніми заінтересованими сторонами;

моделювання способу (способів) вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, визначення внутрішніх і зовнішніх заінтересованих сторін, які можуть брати участь у їх вчиненні.

За результатами узагальнення отриманої інформації Робочою групою здійснено ідентифікацію, аналіз та визначено рівні корупційних ризиків, а також розроблено заходи впливу на такі ризики. Щодо кожного заходу визначені відповідальні виконавці, строки виконання та індикатори результативності.

Реалізація цих заходів спрямована на мінімізацію корупційних ризиків, зменшення кількості корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, а також зниження рівня толерантності посадових осіб Рахункової палати до корупції.

Результати ідентифікації корупційних ризиків, оцінки ймовірності їх реалізації, можливі наслідки та заходи впливу відображені у Реєстрі ризиків (додаток 2).

Антикорупційна програма є обов'язковою для виконання у встановлені строки.

IV. Навчальні заходи та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

З метою імплементації засад антикорупційної політики забезпечується поширення інформації антикорупційного спрямування та організація навчання, семінарів і тренінгів з питань запобігання та виявлення корупції для посадових осіб Рахункової палати. Зазначені заходи спрямовані на мінімізацію та усунення корупційних ризиків, підвищення рівня обізнаності з антикорупційним законодавством, формування правової свідомості та нетерпимого ставлення до корупції, а також розвитку культури доброчесності.

Так, на виконання пункту 14 частини першої статті 7 Закону України «Про Рахункову палату» посадові особи Рахункової палати регулярно проходять навчання та підвищення кваліфікації, зокрема, з питань запобігання та виявлення корупції.

У межах адаптації новопризначених працівників запроваджено проведення регулярного навчання на тему «Основні аспекти реалізації антикорупційного законодавства у Рахунковій палаті», а також здійснюється ознайомлення з формою повідомлення щодо обмежень, зобов'язань і вимог, передбачених Законом.

З метою формування належного рівня антикорупційної культури для посадових осіб Рахункової палати проводяться навчання, зокрема, щодо дотримання вимог антикорупційного законодавства, запобігання виникненню та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання норм етичної поведінки. Для цього сформована Програма навчання та інформаційні заходи із питань запобігання та виявлення корупції на 2026–2028 роки (додаток 3).

Навчальні заходи можуть проводитись очно або дистанційно у формі лекцій, тренінгів, семінарів, вебінарів, консультацій тощо. Особлива увага приділяється таким питанням, як несвоєчасність подання декларацій, неподання або несвоєчасність подання повідомлень про суттєві зміни у майновому стані, недостовірність відомостей у деклараціях, етична поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, права та гарантії захисту викривачів, інші вимоги, обмеження та заборони, передбачені Законом.

Уповноважений підрозділ у межах повноважень вживає заходів для поширення інформації у сфері запобігання корупції шляхом:

розміщення на офіційному вебсайті Рахункової палати у розділі «Запобігання та протидія корупції» та офіційних сторінках у соціальних мережах інформації про заходи, спрямовані на запобігання корупції у Рахунковій палаті, нормативних документів, змін до них та Антикорупційної програми;

розсилання відповідної інформації посадовим особам Рахункової палати електронною поштою;

проведення консультативної роботи з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства, заповнення електронних декларацій, захисту прав викривачів, недопущення фактів виникнення конфлікту інтересів тощо;

проведення роз'яснювальної роботи щодо відповідальності за неподання, несвоєчасне подання чи внесення суб'єктами декларування завідомо

неправдивих відомостей у декларації, відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону;

виготовлення відповідних роздаткових інформаційно-довідкових матеріалів (пам'ятки, методичні настанови тощо).

За потреби роз'яснення окремих положень антикорупційного законодавства, посадові особи Рахункової палати можуть звернутися до Уповноваженого підрозділу за отриманням усного або письмового роз'яснення або консультації.

Для надання роз'яснень та консультацій з питань виконання Антикорупційної програми та положень антикорупційного законодавства можуть використовуватися й інші форми (пам'ятки, електронні листи, відео роз'яснення тощо).

V. Моніторинг, оцінка виконання та перегляд Антикорупційної програми

Уповноважений підрозділ не рідше ніж один раз на півріччя проводить моніторинг стану виконання Антикорупційної програми, який включає й оцінювання ефективності виконання заходів.

Суб'єктом, відповідальним за здійснення моніторингу стану виконання Антикорупційної програми, є Уповноважений підрозділ.

Моніторинг стану виконання Антикорупційної програми передбачає збір та аналіз інформації про повноту та своєчасність виконання заходів, передбачених в Антикорупційній програмі, їх актуальність та відповідність середовищу Рахункової палати з метою здійснення контролю за станом управління корупційними ризиками, виявлення та усунення недоліків у положеннях Антикорупційної програми.

Під час моніторингу аналізується прогрес та факт виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою: заходів з реалізації антикорупційної політики Рахункової палати, заходів впливу на корупційні ризики, навчальних заходів.

Керівники самостійних структурних підрозділів апарату Рахункової палати, відповідальні за виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, до 05 липня і до 05 січня кожного календарного року надають Уповноваженому підрозділу інформацію про стан виконання заходів, а у разі невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів – інформують про причини, які до цього призвели.

При здійсненні моніторингу враховуються індикатори виконання заходів, передбачені цією Антикорупційною програмою.

За результатами моніторингу стану виконання Антикорупційної програми Уповноважений підрозділ складає і подає Голові Рахункової палати звіт про стан виконання Антикорупційної програми.

Стан виконання передбачених Антикорупційною програмою заходів визначається за такими критеріями:

«Виконано» або «Постійно виконується» – у разі, якщо запланований захід у звітному періоді виконаний або постійно виконується протягом звітного періоду;

«На стадії виконання» – у разі, якщо у звітному періоді виконання заходу розпочате;

«Не виконано» – у разі, якщо виконання заходу у звітному періоді не розпочиналося.

У разі якщо виконання заходу обумовлене певною подією, строк виконання заходу розпочинається з моменту настання такої події.

Результати моніторингу стану виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються у Реєстрі ризиків та розміщуються на офіційному вебсайті Рахункової палати, а також на Порталі доброчесності Національного агентства.

У разі встановлення невиконання або неналежного виконання Антикорупційної програми, керівник Уповноваженого підрозділу інформує про такі факти Голову Рахункової палати для вжиття заходів реагування.

З метою аналізу змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, Уповноваженим підрозділом проводиться оцінка виконання Антикорупційної програми протягом місяця спливу строку її дії шляхом встановлення результативності та ефективності виконання.

Для встановлення результативності виконання Антикорупційної програми визначається:

прогрес у досягненні індикаторів виконання кожного заходу, передбаченого Антикорупційною програмою (у відсотках);

загальний прогрес виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, як середній відсоток виконання кожного заходу із відповідної категорії;

загальний прогрес виконання Антикорупційної програми як середній відсоток прогресу виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою.

Для встановлення ефективності виконання Антикорупційної програми визначається стан досягнення передбачених нею цілей на підставі таких індикаторів:

відсоток корупційних ризиків, які усунуто за результатами вжиття заходів впливу на них;

відсоток корупційних ризиків, рівень яких знижено за результатами вжиття заходів впливу на них;

відсоток посадових осіб, які пройшли навчання з питань запобігання корупції.

За результатами оцінки виконання Антикорупційної програми Голові Рахункової палати подається звіт, який містить висновки щодо змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та пропозиції для подальшого удосконалення цієї діяльності.

Звіт за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми розміщується на вебсайті Рахункової палати.

Оцінка виконання Антикоруупційної програми та пропозиції щодо удосконалення діяльності з управління корупційними ризиками враховуються під час підготовки антикорупційної програми на наступний період.

Антикорупційна програма переглядається у разі:

зміни у середовищі Рахункової палати (організаційна структура, функції та процеси Рахункової палати) (за необхідності);

внесення змін до антикорупційного законодавства, які істотно впливають на діяльність Рахункової палати;

виявлення за результатами моніторингу її виконання невідповідностей / недоліків у діяльності з управління корупційними ризиками;

ідентифікації нових корупційних ризиків;

відмови Національного агентства у погодженні Антикоруупційної програми;

врахування пропозицій до Антикоруупційної програми, наданих Національним агентством, а також в інших випадках, передбачених Антикоруупційною програмою.

Перегляду Антикоруупційної програми може передувати проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків.

У разі наявності підстав для перегляду Антикоруупційної програми, керівник Уповноваженого підрозділу здійснює підготовку відповідних пропозицій на засідання Рахункової палати.

Рішення про внесення змін до Антикоруупційної програми приймається на засіданні Рахункової палати та розміщується на офіційному вебсайті органу.

Начальник Відділу запобігання
корупції та розвитку доброчесності

Сергій ЯРЕМА